

राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोग

केन्द्रीय कार्यालय, हरिहरभवन ललितपुर

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम प्रकाशित त्रैमासिक कार्यसम्पादन विवरण

(केन्द्रीय कार्यालयका प्रमुख क्रियाकलापहरु)

२०७४ माघदेखि चैत्र मसान्तसम्म

प्रकाशन गर्ने

डा. टीकाराम पोखरेल
सूचना अधिकारी

१. आयोगको स्वरूप र प्रकृति :

मानव अधिकार आयोग ऐन, २०५७ बमोजिम २०५७ जेठ १३ मा स्थापना भएको राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बाट संवैधानिक हैसियत प्राप्त गरेको हो । नेपालको वर्तमान संविधानले समेत आयोगलाई संवैधानिक हैसियत प्रदान गरेको छ । संविधानको भाग २५ को धारा २४८ र २४९ मा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ ।

संविधानको धारा २४८ अनुसार आयोगमा अध्यक्ष १ र अन्य ४ जना सदस्य गरी पाँच जना रहने व्यवस्था छ । राष्ट्रपतिले संवैधानिक परिषदको सिफारिसमा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका अध्यक्ष र सदस्यको नियुक्ति गर्ने व्यवस्था छ । राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको अध्यक्ष र सदस्यको पदावधि नियुक्ति भएको मितिले छ वर्षको हुन्छ ।

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग एक स्वक्रियाशील (Pro-active) पीडितमुखी संस्था हो । आयोगका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरु मानव अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धनसँग सम्बन्धित हुन्छन् । त्यसैले आयोगका जुनसुकै महाशाखा/शाखा/एकाईले गर्ने क्रियाकलापले प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा मानव अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिरहेको हुन्छ । मानव अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धनको लागि आयोगले सरकार, राज्यका अन्य अंगहरु तथा नागरिक समाजसँग सहकार्य गर्दछ ।

(क) आयोगको दूरदृष्टि :

सबैका लागि घर-घरमा मानव अधिकारको मूल मर्मलाई आत्मसात गर्दै यही नै शान्ति र विकासको आधार हो भन्ने मान्यताका साथ मानव अधिकार संस्कृतिको विकास गर्ने ।

(ख) आयोगको ध्येय :

विश्वव्यापी रूपमा आत्मसात् गरिएका मानव अधिकारका सिद्धान्त, मूल्य मान्यतालाई अवलम्बन गर्दै स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय तथा नेतृत्वदायी राष्ट्रिय मानव अधिकार संस्थाको रूपमा आयोग रहने ।

(ग) आयोगको लक्ष्य :

मानव अधिकारमैत्री वातावरण निर्माणमार्फत सबैले आफूलाई प्राप्त अधिकारको निर्वाध उपभोग गर्न पाउने स्थिति निर्माण गर्ने ।

(घ) आयोगको मूल्य मान्यता :

पहुँच, समानता र न्याय, जवाफदेहिता, निष्पक्षता, स्वतन्त्रता र स्वायत्तता, पारदर्शिता, सहभागिता र समावेशीकरण, विविधताको सम्मान ।

(ङ) आयोगको रणनीतिक उद्देश्य :

१. मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाको अनुसन्धान तथा मानव अधिकार अवस्थाको अनुगुमन गर्ने,
२. मानव अधिकार प्रबर्द्धनको सुदृढीकरण गर्ने,
३. विपन्न, सीमान्तकृत एवं पछाडि पारिएका वर्गको अधिकार सुनिश्चित गर्ने,
४. आयोगको पहुँच विस्तार, प्रभावकारिता सुदृढीकरण एवं संस्थागत विकास गर्ने ।

(च) आयोगको पाचौँ रणनीतिक योजना (२०१५-२०) का प्राथमिकताहरु

१. नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार र आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार,
२. मानव अधिकारसम्बन्धी कानून एवम् अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, सम्झौताको कार्यान्वयन,
३. आयोगका सिफारिसको प्रभावकारी कार्यान्वयन,
४. मानव अधिकार संस्कृतिको विकास गर्न घरघरमा मानव अधिकारसम्बन्धी चेतना, शिक्षा,
५. विपन्न, सीमान्तकृत एवम् पछाडि पारिएका समुदायको अधिकारको संरक्षणमा प्राथमिकीकरण,
६. अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता, मानव अधिकार रक्षकको अधिकार, बालबालिका, महिला, ज्येष्ठ नागरिक, दलित, असहाय, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारको रक्षा,
७. आयोगको पहुँच विस्तार, संस्थागत सुदृढीकरण र मानव संशाधन व्यवस्थापन,

८. आन्तरिक एवम् वाह्य समन्वय, सम्पर्क र सहकार्यको सदृढीकरण,
९. आयोगको अनुगमन, अनुसन्धान तथा कार्यसम्पादन प्रणालीको सबलीकरण ।

२.आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार :

मानव अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धन आयोगको प्रमुख कार्य हो । नेपालको वर्तमान संविधानको धारा २४९ मा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार उल्लेख गरिएको छ । यस्तै मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८ को दफा ४ मा समेत आयोगका काम, कर्तव्य र अधिकारको उल्लेख गरी आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारलाई थप स्पष्टता गरिएको छ । नेपालको संविधानको धारा २४९ मा उल्लेख भएअनुसार आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम रहेको छ :

- (१) मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण र संवर्धन तथा त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनलाई सुनिश्चित गर्नु राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको कर्तव्य हुनेछ ।
- (२) उपधारा (१) मा उल्लिखित कर्तव्य पूरा गर्न लागि राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले देहाय बमोजिमका काम गर्नेछ :-
 - (क) कुनै व्यक्ति वा समूहको मानव अधिकार उल्लंघन वा त्यसको दुरुत्साहन भएकोमा पीडित आफै वा निजको तर्फबाट कसैले आयोग समक्ष प्रस्तुत वा प्रेषित गरेको निवेदन वा उजुरी वा कुनै स्रोतबाट आयोगलाई प्राप्त भएको वा आयोगको जानकारीमा आएको विषयमा छानबिन तथा अनुसन्धान गरी दोषी उपर कारवाही गर्न सिफारिस गर्ने,
 - (ख) मानव अधिकारको उल्लंघन हुनबाट रोक्ने जिम्मेवारी वा कर्तव्य भएको पदाधिकारीले आफ्नो जिम्मेवारी पूरा नगरेमा वा कर्तव्य पालन नगरेमा वा जिम्मेवारी पूरा गर्न वा कर्तव्य पालन गर्न उदासीनता देखाएमा त्यस्तो पदाधिकारी उपर विभागीय कारवाही गर्न सम्बन्धित अधिकारी समक्ष सिफारिस गर्ने,
 - (ग) मानव अधिकार उल्लंघन गर्ने व्यक्ति वा संस्थाका विरुद्ध मुद्दा चलाउनु पर्ने आवश्यकता भएमा कानून बमोजिम अदालतमा मुद्दा दायर गर्न सिफारिस गर्ने,
 - (घ) मानव अधिकारको चेतना अभिवृद्धि गर्न नागरिक समाजसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने,
 - (ङ) मानव अधिकारको उल्लंघनकर्तालाई विभागीय कारवाही तथा सजाय गर्न कारण र आधार खुलाई सम्बन्धित निकाय समक्ष सिफारिस गर्ने,
 - (च) मानव अधिकारसँग सम्बन्धित कानूनको आवधिक रूपमा पुनरावलोकन गर्ने तथा त्यसमा गर्नु पर्ने सुधार तथा संशोधनका सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
 - (छ) मानव अधिकारसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि वा सम्झौताको नेपाल पक्ष बन्नु पर्ने भएमा त्यसको कारणसहित नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने र नेपाल पक्ष बनिसकेका सन्धि वा सम्झौताको कार्यान्वयन भए वा नभएको अनुगमन गरी कार्यान्वयन नभएको पाइएमा त्यसको कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
 - (ज) मानव अधिकारको उल्लंघनका सम्बन्धमा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले गरेको सिफारिस वा निर्देशन पालन वा कार्यान्वयन नगर्ने पदाधिकारी, व्यक्ति वा निकायको नाम कानून बमोजिम सार्वजनिक गरी मानव अधिकार उल्लंघनकर्ताको रूपमा अभिलेख राख्ने ।
- (३) मानव अधिकार आयोगले आफ्नो कार्य सम्पादन गर्दा वा कर्तव्य पालन गर्दा देहाय बमोजिमको अधिकार प्रयोग गर्न सक्नेछ :-
 - (क) कुनै व्यक्तिलाई आयोग समक्ष उपस्थित गराई जानकारी वा बयान लिने वा बकपत्र गराउने, प्रमाण बुझ्ने, दशी प्रमाण दाखिला गर्न लगाउने सम्बन्धमा अदालतलाई भए सरहको अधिकार प्रयोग गर्ने,
 - (ख) मानव अधिकारको गम्भीर उल्लंघन हुन लागेको वा भइसकेको सूचना आयोगले कुनै किसिमबाट प्राप्त गरेमा कुनै व्यक्ति वा निजको आवास वा कार्यालयमा विना सूचना प्रवेश गर्ने, खानतलासी लिने तथा त्यसरी खानतलासी लिंदा मानव अधिकारको उल्लंघनसँग सम्बन्धित लिखत, प्रमाण वा सबुत कब्जामा लिने,
 - (ग) कुनै व्यक्तिको मानव अधिकार उल्लंघन भइरहेको कुरा जानकारी भई तत्काल कारवाही गर्नु पर्ने आवश्यक देखिएमा विना सूचना सरकारी कार्यालय वा अन्य ठाउँमा प्रवेश गर्ने र उद्धार गर्ने,

- (घ) मानव अधिकारको उल्लंघनबाट पीडितलाई कानून बमोजिम क्षतिपूर्ति दिन आदेश दिने ।
- (४) राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले आफ्नो काम, कर्तव्य र अधिकार मध्ये कुनै काम, कर्तव्य र अधिकार सो आयोगको अध्यक्ष, कुनै सदस्य वा नेपाल सरकारको कर्मचारीलाई तोकिएको शर्तको अधीनमा रही प्रयोग तथा पालन गर्ने गरी प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (५) राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार तथा कार्यविधि संघीय कानून बमोजिम हुनेछ ।
- (६) संविधानको धारा २४९ बमोजिमका संवैधानिक निकायले आफूले गरेको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन राष्ट्रपति समक्ष पेश गर्नेछ र राष्ट्रपतिले प्रधानमन्त्री मार्फत त्यस्तो प्रतिवेदन संघीय संसद समक्ष पेश गर्न लगाउने भन्ने व्यवस्था भए बमोजिम आयोगले आफ्नो वार्षिक प्रतिवेदन राष्ट्रपति समक्ष पेश गर्दछ ।

३. आयोगमा रहने कर्मचारी संख्या, दरबन्दी विवरण र कार्य विवरण :

हाल आयोगको १ केन्द्रीय कार्यालय, ५ वटा क्षेत्रीय कार्यालय, ४ वटा उपक्षेत्रीय कार्यालय र ३ वटा प्रस्तावित कार्यालयमा गरी जम्मा ३०९ जनाको दरबन्दी रहको छ । दरबन्दी विवरण तथा पदपूर्तिको अवस्था निम्न बमोजिम छ :

क्र.सं.	तह	पद	जम्मा दरबन्दी	पदपूर्ति संख्या
१	विशिष्ट श्रेणी	सचिव	१	१
२	प्रथम श्रेणी	निर्देशक	९	०
३	दोस्रो श्रेणी	उपनिर्देशक	२०	४
४	तेस्रो श्रेणी	अधिकृत	१०७	८४
५	सहायक प्रथम	सहायक प्रथम	५८	३६
६	श्रेणी विहिन	सहायक कर्मचारी	११४	७६
जम्मा			३०९	२०१

आयोगको सांगठनिक संरचना :

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको सांगठनिक संरचना अनुसार आयोगको सबैभन्दा माथिल्लो निकाय ५ जना पदाधिकारी रहेको आयोग हो । जसमा १ अध्यक्ष र ४ सदस्य सहित ५ जना पदाधिकारीहरु रहन्छन् । आयोगमा १ जना सचिव रहने व्यवस्था छ । सचिव मातहतमा ४ वटा विभागहरु ५ वटा क्षेत्रीय कार्यालय र ६ वटा उपक्षेत्रीय कार्यालय (३ वटा प्रस्तावित समेत गरेर) छन् भने विभाग अन्तर्गत ९ वटा महाशाखा छन् । यसै गरी २२ वटा युनिट तथा डेस्कहरु रहेका छन् । आयोगका कार्यालयहरु रहेको स्थान तथा सांगठनिक संरचनाको चित्र विवरण अनुसूचिमा रहेको छ ।

आयोगका विभागहरु

- १. कानून, अनुसन्धान र अनुगमन विभाग :** यस अन्तर्गत कानून महाशाखा, अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमन महाशाखा र अनुसन्धान महाशाखा गरी ३ वटा महाशाखाहरु छन्
- २. समन्वय विभाग :** यस विभाग अन्तर्गत अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध डेस्क, सूचना तथा तथा प्रकाशन डेस्क, क्षेत्रीय समन्वय डेस्क, सूचना प्रविधि एकाइ, प्रतिवेदन लेखन एकाइ, अभिलेख तथा मानव अधिकार स्रोत केन्द्र रहेका छन् ।
- ३. प्रबर्द्धन, वकालत र सामूहिक अधिकार विभाग :** यस विभाग अन्तर्गत प्रबर्द्धन तथा वकालत महाशाखा, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण महाशाखा, सामूहिक अधिकार महाशाखा, वकालत र अभियान युनिट, मानव अधिकार शिक्षा तथा तालिम युनिट रहेका छन् ।
- ४. प्रशासन, अर्थ, नीति तथा योजना विभाग अन्तर्गत :** नीति अनुसन्धान तथा योजना महाशाखा, प्रशासन महाशाखा, आर्थिक व्यवस्थापन महाशाखा रहेका छन् ।

(अ) विभागले गर्ने कामहरु

(क) कानून, अनुसन्धान र अनुगमन विभाग

आफू मातहतका महाशाखामार्फत यो विभागले निम्न कार्यहरु गर्दछ :

- क्षेत्रीय तथा उप-क्षेत्रीय कार्यलयबाट प्राप्त सूचनाको अनुगमन तथा विश्लेषण गर्ने,
- आयोगमा परेका उजुरी मामिलाको अनुसन्धान तथा छानविन,
- आयोगको सम-सामहिक विषयमा छलफल तथा मस्यौदा सिफारिस,
- क्षेत्रीय तथा उप-क्षेत्रीय कार्यलयबाट प्राप्त सूचनाको आधारमा नेपालको मानव अधिकारको अवस्थाको मासिक सारांश अभिलेख तयार गर्ने,

(ख) समन्वय विभाग

आफू मातहतका महाशाखामार्फत यो विभागले निम्न कार्यहरु गर्दछ :

- आन्तरिक तथा बाह्य समन्वय कायम गर्ने ।
- क्षेत्रीय तथा उप-क्षेत्रीय कार्यलयका निर्णयहरु आयोगको केन्द्रीय कार्यलयमा सम्प्रेषण गराउने ।
- विभिन्न सरकारी मन्त्रालय र विभाग तथा अदालत र आयोग बिच सहजकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- दातृ निकायसंग समन्वय गर्ने ।
- आवश्यक सूचनात्मक पुस्तिका तथा अभिलेख प्रकाशन गर्ने ।

(ग) प्रवर्द्धन, वकालत तथा सामूहिक अधिकार विभाग

आफू मातहतका महाशाखामार्फत यो विभागले निम्न कार्यहरु गर्दछ :

- आयोगमा परेका उजुरी र आवेदन बाहेकका अन्य विषयगत निर्णय र तत् सम्बन्धित काम कारवाहि अगाडि बढाउने,
- यो विभाग कानून, अनुसन्धान र अनुगमन विभागको पूरक विभागको रुपमा रहेको
- आयोगले अनुगमन तथा उजुरी मार्फत प्राप्त सूचना उपर काम कारवाहीको लागि सल्लाह लिने र निर्देश गर्ने,

(घ) प्रशासन, वित्त, निति तथा योजना विभाग

आफू मातहतका महाशाखामार्फत यो विभागले निम्न कार्यहरु गर्दछ :

- प्रशासकीय तथा व्यवस्थापकीय कार्य गर्ने ।
- कर्मचारीहरुको वृत्ति विकास सम्बन्धि योजनाको निर्माण ।
- कर्मचारीहरुको व्यक्तिगत अभिलेख कायम ।
- आर्थिक व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्ने ।
- नीति तथा योजना निर्माण र कार्यन्वयनको अवस्था अनुगमन ।

(आ) महाशाखाले सम्पादन गर्ने कार्यहरु

(क) कानून महाशाखाले गर्ने कार्यहरु

- कानून पुनरावलोकन ।
- मानवअधिकार सम्बन्धी महत्वपूर्ण निर्णय प्रकाशन
- आयोगलाई विपक्षी बनाइ दर्ता भएका मुद्दामा बहस पैरवी
- आवश्यक कानुनी मस्यौदा तयार
- कानुनी परामर्श
- आयोगले तोकेका कानून सम्बन्धी अन्य कार्यहरु

(ख) अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि अनुगमन महाशाखाका कार्यहरु

- अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि कार्यान्वयन अनुगमन
- मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्ययोजना अनुगमन
- विश्वव्यापी आवधिक समीक्षा अनुगमन

- महासन्धि अनुमोदनको लागि सिफारिस
- राज्यले तयार गरेको State Report मा सुभाब
- मानव अधिकारको समग्र अवस्थाको अनुगमन

(ग) अनुसन्धान महाशाखाले गर्ने कार्यहरू

- मानव अधिकार उल्लंघन सम्बन्धी उजुरी ग्रहण
- मानव अधिकार उल्लंघनका घटनामा अनुसन्धान, अनुगमन
- अनुसन्धान सम्पन्न भैसकेको उजुरी निर्णयार्थ आयोगमा पेश (क्षेत्रीय कार्यालयबाट आएका समेत)
- फैसला लेखन
- आयोगबाट मानव अधिकार उल्लंघन सम्बन्धमा भएका निर्णयको पत्राचार, ताकेता
- उजुरी, कारवाहीसम्बन्धी अन्य कार्यहरू

(घ) प्रबर्द्धन तथा वकालत महाशाखाले गर्ने कार्यहरू

- मानवअधिकार शिक्षा (तालिम गोष्ठी, प्रशिक्षण, मानव अधिकार पाठ्यक्रम निर्माणका लागि पहल)
- मानव अधिकार चेतनामूलक कार्यक्रम
- मानव अधिकार वकालत
- मानव अधिकार सामग्री निर्माण तथा वितरण
- मानव अधिकार संस्थाहरूसँग समन्वय सहकार्य

(ङ) लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण महाशाखाले गर्ने कार्यहरू

- लैंगिक तथा सामाजिक विभेद हटाउन पहल गर्ने
- महिलाको मानव अधिकारको अवस्थाबारे बहस पैरवी
- राज्यका हरेक तहमा महिला तथा अन्य सीमान्तीकृतको सहभागितामा वृद्धि गर्न पहल
- महिला विरुद्ध हुने हिंसा तथा सीमान्तीकृतका मानव अधिकार हनका विरुद्ध कार्य
- महिला तथा सीमान्तीकृतका अधिकारको वकालत
- महिला र पछाडि पारिएका समुदायको न्यायमा पहुँच वृद्धि
- महिला तथा सामाजिक रूपमा पछाडि पारिएका क्षेत्रमा काम गर्ने संस्थासँग सहकार्य समन्वय

(च) सामूहिक अधिकार महाशाखाका कार्यहरू

- सामूहिक अधिकार (आदिवासी जनजाति, अल्पसंख्यक, जेष्ठ नागरिक, मानसिक स्वास्थ्य, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, HIV प्रभावित आदि) को प्रबर्द्धनका लागि गोष्ठी अन्तरक्रिया, छलफल, कार्यशाला, प्रशिक्षण
- सामूहिक अधिकारको अनुगमन गर्ने (अनुगमन महाशाखाको समन्वयमा)
- सामूहिक अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि नीतिगत सिफारिस गर्न आवश्यक कार्यहरू गर्ने
- सामूहिक अधिकारको सुनिश्चितताको लागि कानून पुनरावलोकनको कार्य गर्ने (कानून महाशाखाको समन्वयमा)

(छ) नीति अनुसन्धान तथा योजना महाशाखाका कार्यहरू

- रणनीतिक योजना निर्माण
- वार्षिक कार्यक्रम र योजना तयार
- कार्ययोजना कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्यांकन
- चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन तयार
- प्रगति समीक्षा कार्यक्रम गर्ने
- कार्यक्रम र योजना सम्बन्धमा योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालयसँग समन्वय

- आयोगको नितिगत व्यवस्था, समन्वय र सहजिकरण र आयोगको नीति तर्जुमा

(ज) प्रशासन महाशाखाले गर्ने कार्यहरू

- जनशक्ति व्यवस्थापन (कर्मचारी सरुवा, बढुवा, अवकाश, मनोनयनहरू, पदपूर्ति र स्वीकृति सम्बन्धि कार्य)
- कार्यालय व्यवस्थापन र सरसफाइ
- सार्वजनिक खरिद
- मर्मत संभार तथा रेखदेख (आयोग अन्तर्गत सम्पूर्ण निकायहरूको भौतिक साधनहरूको अनुगमन, निरिक्षण)
- सवारी व्यवस्थापन
- दर्ता, चलानी, चिठीपत्र
- कार्यालय व्यवस्थापन र सञ्चालनका दैनिक भैपरी आउने अन्य कामहरू

(झ) आर्थिक व्यवस्थापन महाशाखाले गर्ने कार्यहरू

- वार्षिक चालू बजेट निर्माण
- बजेट बाँडफाँड तथा अख्तियारी प्रदान
- आर्थिक कारोवारको लेखा राख्ने तथा आर्थिक प्रतिवेदन तयार
- लेखापरीक्षण (आन्तरिक तथा अन्तिम) र वेरुजु फछ्यौट
- दातृ संस्थाबाट आएका बजेटको छुट्टै हिसाब तथा आर्थिक प्रतिवेदन तयार
- आर्थिक अनुशासन कायम गर्ने,
- वित्तिय स्रोत तथा आयोगका निर्णय र कार्यहरूबाट पर्न जाने वित्तिय असरको अभिलेखन

(ञ) अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध डेस्कका कार्यहरू

- अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध सम्बन्धी सम्पूर्ण काम
- APF, UN Agencies र मानव अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग समन्वय
- कुटनैतिक नियोगसँगको समन्वय

(ट) सूचना, तथा सञ्चार एकाइका कार्यहरू

- आयोगका आवश्यक सूचनालाई सञ्चार माध्यम समक्ष पुऱ्याउने
- प्रेस विज्ञप्ति तयार गर्ने
- प्रेस नोट तयार गर्ने
- पत्रकार सम्मेलनको लागि तयारी गर्ने
- मानव अधिकारपत्र सम्पादन गर्ने
- मानव अधिकार सम्बन्धी समाचार अनुगमन

(ठ) सूचना प्रविधि एकाइका कार्यहरू

- सूचना प्रविधि सम्बन्धी Server System र कम्प्युटर मर्मत
- आयोगका Facebook, Twitter, Website Update गर्ने
- आयोगका कर्मचारीहरूको विद्ययुतीय हाजिरी तथा रेकर्ड राख्ने
- आयोगका प्रकाशनमा डिजाइन तथा लेआउटमा सहयोग गर्ने
- सूचना प्रविधि सम्बन्धी नीति, योजना निर्माण कार्यान्वयन गर्ने
- CMRS प्रणाली सञ्चालन सम्बन्धी कार्य

(ड) प्रतिवेदन लेखन एकाइका कार्यहरु

- आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन तयार
- मानव अधिकार सम्बन्धी विषयगत प्रतिवेदनमा आवश्यक कार्य
- आयोगबाट प्रकाशन हुने अन्य प्रकाशन

(ढ) मानव अधिकार स्रोत केन्द्र

- मानव अधिकार स्रोत केन्द्र सञ्चालन
- आयोगका महत्वपूर्ण फाइलहरुको अभिलेखन

(ण) क्षेत्रीय समन्वय डेस्क

- केन्द्र र क्षेत्र बीच समन्वय
- क्षेत्रीय कार्यालयको मासिक प्रतिवेदन संकलन र विश्लेषण
- क्षेत्र र केन्द्र बीच कार्य सम्पादनमा सहजता ल्याउन सहयोग पुर्याउने

(त) वैठक समन्वय महाशाखा

- मानव अधिकार आयोगका सिफारिस कार्यान्वयनका लागि पहल गर्ने
- आयोग (सचिवालय क्षेत्रीय कार्यालय, महाशाखा) आन्तरिक र बाह्य समन्वय गर्ने
- आयोगको वैठकका प्रस्ताव तयार तथा माइन्युट तयार गर्न सचिवालयलाई सघाउने

(थ) मानव बेचबिखन तथा ओसार विरुद्ध राष्ट्रिय समाधीक्षकको कार्यालय

- मानव बेचबिखन सम्बन्धी अनुगमन
- मानव बेचबिखन सम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन तयार
- मानव बेचबिखन सम्बन्धी भएका समाचार तथा उजुरीबारे अनुसन्धान महाशाखासँग समन्वय
- मानव बेचबिखन सम्बन्धी तथ्यांक अध्यावधिक
- कानुन महाशाखासँग समन्वय गरी मानव बेचबिखन सम्बन्धी कानुन पुनरावलोकनको पहल

(द) सुरक्षा एकाई

- सुरक्षा सतर्कता सम्बन्धी काम
- सुरक्षा तालिम
- मानव अधिकार हनन र सुरक्षा स्थितिको Briefing
- CCTV को निरीक्षण रेखदेख
- सुरक्षा सम्बन्धी सल्लाह सुझाव
- सुरक्षा सम्बन्धी मासिक प्रतिवेदन तयार र वितरण
- सुरक्षाका अन्य कामहरु

४. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवा :

- मानव अधिकारको उल्लंघनका सम्बन्धमा उजुरी लिने, अनुसन्धान गर्ने, दोषीलाई कारवाही र पीडितलाई क्षतिपूर्तिका लागि सिफारिस गर्ने,
- मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अनुगमनबाट देखिएका तथ्यको आधारमा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु बारे नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- तालिम, गोष्ठी, अन्तरक्रियाका माध्यमबाट मानव अधिकार शिक्षा प्रबर्द्धन गर्ने,
- मानव अधिकार सम्बन्धी कानुनहरुको पुनरावलोकन गरी सुधारका लागि सरकारलाई सिफारिस गर्ने,

- नेपाल पक्ष भएका मानव अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धिहरुको कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- मानव अधिकार सम्बन्धी अन्य कार्यहरु गर्ने ।

५. आयोगका विभाग, महाशाखा, शाखा, एकाइ र प्रमुख जिम्मेवार अधिकारी

सि. नं.	विभाग महाशाखा, शाखा, एकाइ	प्रमुख जिम्मेवार अधिकारीको नाम	पद	कैफियत
१	कानून, अनुसन्धान र अनुगमन विभाग	हाल रिक्त		सचिवबाट नै जिम्मेवारी सम्हालिदै आएको
२	प्रबर्द्धन, वकालत र सामूहिक अधिकार विभाग	हाल रिक्त		सचिवबाट नै जिम्मेवारी सम्हालिदै आएको
३	प्रशासन, अर्थ, नीति तथा योजना विभाग	हाल रिक्त		सचिवबाट नै जिम्मेवारी सम्हालिदै आएको
४	समन्वय विभाग	हाल रिक्त		सचिवबाट नै जिम्मेवारी सम्हालिदै आएको
महाशाखा, शाखा, एकाइ र प्रमुखहरु				
१	प्रशासन महाशाखा	डा.टीकाराम पोखरेल	उपनिर्देशक	
२	अनुसन्धान महाशाखा	रेगम मर्हजन	मानव अधिकार अधिकृत	
३	प्रबर्द्धन तथा वकालत महाशाखा	यज्ञप्रसाद अधिकारी	उपनिर्देशक	
४	नीति अनुसन्धान तथा योजना महाशाखा	डा. टीकाराम पोखरेल	उपनिर्देशक	
५	कानून महाशाखा	श्यामबाबु काफ्ले	मानव अधिकार अधिकृत	
६	अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमन महाशाखा	बद्री सुवेदी	मानव अधिकार अधिकृत	
७	लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण महाशाखा	सरिता ज्ञवाली	मानव अधिकार अधिकृत	
८	सामूहिक अधिकार महाशाखा	वीरबहादुर बूढामगर	मानव अधिकार अधिकृत	
९	आर्थिक व्यवस्थापन महाशाखा	रारा कर्माचार्य	लेखा अधिकृत	
१०	प्रतिवेदन एकाइ	कैलाशकुमार शिवाकोटी	मानव अधिकार अधिकृत	
११	वैठक समन्वय एकाइ	मायादेवी शर्मा	मानव अधिकार अधिकृत	
१२	मानव बेचबिखन विरुद्ध राष्ट्रिय समाधीक्षकको कार्यालय	कमल थापाक्षेत्री	मानव अधिकार अधिकृत	
१३	सूचना प्रविधि एकाइ	रिदिप खनाल	सूचना प्रविधि अधिकृत	
१४	सूचना तथा सञ्चार एकाइ	दुर्गा पोखरेल	मानव अधिकार अधिकृत	
१५	सुरक्षा एकाइ	बाबुकाजी के.सी.	सुरक्षा अधिकृत	
१६	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध डेस्क	नवराज सापकोटा	मानव अधिकार अधिकृत	
१७	मानव अधिकार स्रोत केन्द्र	सीता रेग्मी	सहायक प्रथम	

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :

- १० पेजसम्मको सूचना निशुल्क प्राप्त हुने र सोभन्दा माथि भएमा प्रति पेज रु. ५/- (पाँच) दस्तुर लाग्ने
- सूचनाको प्रकृति हेरी बढीमा १५ दिनसम्मको अवधि लाग्ने
- तोकिएको अवस्थामा बाहेक आयोगका अन्य सेवामा सामान्यतया: छुट्टै दस्तुर नलाग्ने
- आयोगका प्रकाशनहरू निशुल्क वितरण हुने
- सूचना बाहेक अन्य प्रकृतिका सेवा प्राप्त गर्ने अवधि कामको प्रकृतिअनुसार फरक फरक हुने
- पीडित पक्षको स्वीकृति/सहमति विना पीडितसँग सम्बन्धित कागजात, सूचना उपलब्ध गराउन नसकिने ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी :

- आयोगमा परेका उजुरीका सम्बन्धमा अनुसन्धानपश्चात् आयोगबाट निर्णय हुने,
- नेपाल सरकारलाई गरिने सिफारिसहरूमा आयोगले निर्णय गर्ने,
- सामान्यतः नीतिगत विषयमा आयोगबाट र प्रशासनिक तथा आर्थिक विषयहरूमा सचिवबाट निर्णय हुने,
- अन्यमा कामको प्रकृति अनुसार निर्णय प्रक्रिया फरक फरक हुने,
- निर्णय गर्ने अधिकारी पनि कार्य प्रकृतिअनुसार फरक फरक हुने

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी :

- नीतिगत तहमा आयोगका अध्यक्ष श्री अनूप राज शर्मा
- प्रशासनिक तहमा आयोगका सचिव श्री वेदप्रसाद भट्टराई

९. सम्पादन गरेको कामको विवरण : (२०७४ कार्तिक देखि पौष मसान्त सम्म)

९.१. अनुसन्धान सम्बन्धी विवरण

- २५ वटा फाइलहरू आयोगमा पेश गरी निर्णय भएको
- क्षेत्रिय तथा उपक्षेत्रिय कार्यालयबाट निर्णयका लागि प्राप्त फाइलहरू आयोगमा पेश गर्नको लागि अध्ययन गरी एकल निर्णयको भएको ।
- केन्द्रिय कार्यालयमा रहेका अनुसन्धान गर्नुपर्ने फाइलहरू उपक्षेत्रिय कार्यालय सानेपामा पठाइएको ।
- आयोगबाट फैसला भएका उजुरीहरूमा सिफारिस कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धीत मन्त्रालयमा पत्राचार गरिएको ।
- कारागार, हिरासत र वातावरण र विकास सम्बन्धमा ५ वटा अनुगमन गरिएको ।
- उजुरीहरू ग्रहण गरी आवश्यक कारवाहीको लागि उप क्षेत्रिय कार्यालय सानेपामा तथा सम्बन्धित क्षेत्रिय तथा उपक्षेत्रिय पठाइएको र पीडितहरूलाई परामर्श दिइएको ।
- पीडितहरूलाई परामर्श गरिएको ।
- स्वविवेकमा उजुरी ग्रहण गरी अनुसन्धान गरिएको ।
- आयोगबाट तथा विभिन्न संघ संस्थाहरूले आयोजना गरिएको कार्यक्रममा आयोगको प्रतिनिधिको रूपमा सहभागी जनाइएको ।
- पीडितको आवाजको पुस्तक प्रकाशनको सम्बन्धमा तयारी गरिएको ।

९.२. अनुगमन सम्बन्धी कार्यहरु :

- पर्वत, म्याग्दी र बागलुङ जिल्लामा UPR सम्बन्धी अनुगमन भएको
- भूकम्प प्रभावितहरूको मानव अधिकार अवस्था अनुगमन भएको
- इटा भद्रामा हुने बालश्रम सम्बन्धमा अनुगमन
- सडक विस्तार सम्बन्धी बृहत प्यालीको अनुगमन ।
- Business and Human Rights Training सम्पन्न ।
- CRPD कमिटीमामा आयोगको सहभागिताको सन्दर्भमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूसँग सुभाब संकलन कार्यक्रम छलफल कार्यक्रम
- International Conference को सम्बन्धमा विभिन्न सरोकारवालाहरूसँग छलफल
- CRPD को 19th Session सम्बन्धी कार्यक्रम गरिएको
- UPR सम्बन्धी कार्यशाला सम्पन्न ।

९.३. प्रबर्द्धनात्मक कार्यहरु

- नेपाल प्रहरीका अधिकृतहरूका लागि मानव अधिकार तालिम राष्ट्रिय प्रहरी प्रतिष्ठानमा सम्पन्न
- मानव अधिकारमुखी विकास पद्धति अभिमुखीकरण कार्यक्रम काभ्रेपलाञ्चोक पाँचखालमा सम्पन्न
- स्थानीय निकाय जनप्रतिनिधिका लागि विकास र मानव अधिकार सम्बन्धी तालिम
- मानव अधिकार सम्बन्धी फिल्म प्रदर्शनी सुर्खेत, जुम्ला, धनगढी, जनकपुरमा सम्पन्न
- मानव अधिकार प्रशिक्षण कार्यक्रम सिन्धुली, रामेछापमा सम्पन्न
- संचारकर्मीहरूका लागि मानव अधिकार सम्बन्धी तालिम सम्पन्न
- विद्यालय पाठ्यक्रम पुनरावलोकन सम्बन्धी रामेछापमा अन्तरक्रिया सम्पन्न
- स्थानीय निकायका जनप्रतिनिधिका लागि सिन्धुली जिल्लाका विभिन्न गाउँपालिकामा कार्यक्रम सम्पन्न
- विभिन्न स्वदेशी तथा विदेशी विश्वविद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई आयोग बारेमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न
- मानव अधिकार पाठ्यक्रम पुनरावलोकन सम्बन्धी सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको उपस्थितिमा कार्यक्रम सम्पन्न
- विभिन्न संघसंस्था संगको समन्वय र सहकार्यमा मानव अधिकार सम्बन्धी विभिन्न विषयमा कार्यक्रम सम्पन्न

९.४. लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी कार्यहरु

- University of Colombia USA को विद्यार्थीहरूसँग राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको भूमिका बारेमा छलफल
- मिति २०७४/११/२० गते बाट २०७४ /११/२४ गतेसम्म काभ्रे जिल्लामा छाउपडी प्रथा अध्ययन अनुगमन र छाउपडी प्रथाले महिलामा पारेको प्रभाव प्रतिवेदन मस्यौदा तयार ।
- मिति २०७४/११/३० देखि २०७४ /१२/ ६ गतेसम्म जबरजस्ती करणी सम्बन्धी राष्ट्रिय जाँचबुझ गर्ने सम्बन्धमा भापा जिल्लामा अनुगमन
- छाउपडी प्रथाले महिलालाई पारेको प्रभाव सम्बन्धी अध्ययनको लागि विभिन्न संघसंस्थाहरूले गरेको खोज अनुसन्धान प्रतिवेदन लिई प्रतिवेदनमा थप पुनरावलोकन गर्ने कार्य गरेको ।
- छाउपडी घटना सम्बन्धी समग्र विषयको अध्ययन लेखन कार्य गरी अंग्रेजीमा भाषामा पनि रुपान्तरण गर्ने कार्य गरेको ।
- आमाको नामबाट नागरिकता दिने समग्र विषयको अध्ययन गर्ने कार्य गरेको । साथै उक्त अध्ययन अंग्रेजी भाषामा पनि रुपान्तरण गर्ने कार्य गरेको ।

९.५. सामूहिक अधिकार सम्बन्धी कार्यहरु

- माघ ६ गते देखि १४ गतेसम्म काभ्रेपलान्चोक र भक्तपुर जिल्लामा इटा भट्टामा बालश्रमको अवस्था सम्बन्धी अनुगमन
- माघ २८ र २९ गते सामूहिक अधिकार महाशाखा र LAHURNIP को सहकार्यमा Business and Human Rights सम्बन्धी अभिमुखिकरण सम्पन्न ।
- फागुन २० गते देखि २६ गतेसम्म काठमाडौं र ललितपुर जिल्लामा इटा भट्टामा बालश्रमको अवस्था सम्बन्धी अनुगमन
- २०७४।१२।१६ गते राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोग र लाहुरनिपको आयोजनामा व्यवसाय र मानव अधिकार सम्बन्धी परामर्श बैठक कार्यक्रम सम्पन्न
- २०७४।१२।२९ गते अपांगता सम्बन्धी राष्ट्रिय सम्मेलनको पूर्व तयारीका लागि राष्ट्रिय अपांग महासंघ र महासंघमा आवद्ध संस्थाहरूसंग बैठक सम्पन्न

९.६. नीति अनुसन्धान तथा योजना सम्बन्धी कार्यहरु

- आगामी आ.व. २०७५/७६ को कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा सम्बन्धमा खाका तयार गरी आयोगमा पेश गरिएको तथा आवश्यक गृहकार्य, छलफल भएको
- धनगढी, जनकपुर, सानेपा तथा बुटवलमा वार्षिक योजना कार्यान्वयन अवस्था सम्बन्धमा समीक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको
- राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालयमा मध्यमकालीन खर्च संरचना तथा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी विवरण तयार गरी पठाइएको
- अर्थ मन्त्रालयमा अर्धवार्षिक प्रगति विवरण तयार गरी पठाइएको
- युरोपियन युनियनको प्रस्तावित परियोजना सम्बन्धमा Project Document को मस्यौदा, लगायत छलफलहरु सहभागीता र अर्थ मन्त्रालयमा स्वीकृतिको लागि पठाइएको
- केन्द्रीय कार्यालयको दोस्रो चौमासिक अवधिसम्मको प्रगति विवरण तयार गरी सम्बन्धित निकायहरुमा प्रेषित गरिएको
- क्षेत्रीय कार्यालय नेपालगञ्जको समन्वयमा रूकुम पूर्व, रूकुम पश्चिम र दैलेख जिल्लामा मानव अधिकार प्राथमिकता क्षेत्र निर्धारण सम्बन्धी कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको

९.७. कानून सम्बन्धी कार्यहरु

- कानुनी मस्यौदा सम्बन्धी तालिम सम्पन्न भएको ।
- वैदेशिक रोजगार ऐन, २०६४ को पुनरावलोकन सम्बन्धी छलफल कार्यक्रम ।
- कैदी तथा थुनुवाहरुले कारागारमा सुर्तिजन्य पदार्थ प्रयोग गर्न पाउने नपाउने सम्बन्धमा राय ।
- आयोग विरुद्ध दर्ता भएका सात वटा मुद्दामा लिखित जवाफ दर्ता र बहस पैरवी ।
- बाल श्रम (निषेध र नियमति) गर्ने सम्बन्धी ऐनको पुनरावलोकन कार्यको शुरुवात ।
- मुलुकी संहितामा मानव अधिकार सम्बन्धी व्यवस्थाहरुको बारेमा आयोगका अधिकृत कर्मचारीहरुका लागि अभिमुखिकरण तालिम कार्यक्रम ।

९.८. प्रशासनिक कार्यहरु

- सवारी साधनहरुमा इम्बोर्डस नम्बरको लागि अनलाइन फर्मदर्ता गरी आयोगको नाममा दर्ता कायम भएका गाडीहरुमा इम्बोर्डस नम्बरप्लेट राख्ने कार्य ।
- दुई वटा नयाँ गाडी खरिद ।
- करारमा कार्यरत कर्मचारीहरुको करार नविकरण ।
- International Conference सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न तालिम कार्यक्रमको लागि मनोनयन तथा पत्राचार ।

- इन्टरनेटको सम्बन्धी कार्य ।
- कार्यालय सम्बन्धी विभिन्न सामानहरु खरिद, मर्मत तथा नियमित आपूर्ति सम्बन्धी कार्य ।

९.९. सूचना प्रविधि सम्बन्धी कार्यहरु

- आयोगमा CGAS (Centralized Government Accounting System) कार्यन्वयन गर्नको लागि महालेखा नियन्त्रकको कार्यलयमा छलफल
- Mail Server, Others Servers, Network Security, SPAM Mail, JUNK mail, System monitoring गरेको ।
- Regular Desktop Support, Docs Scanning, Server System Regular Monitoring गरेको, SPAM, JUNK, Bug, Virus हरूको Regular Monitoring गर्ने गरेको ।
- Website, Facebook & Twitter Updates गरेको ।
- CMRS, HRMS, Mail Server, Fortigate, WINSYS, Acct को backup लिएको ।
- अन्तराष्ट्रिय सम्मेलनको आवश्यक कार्य गरिरहेको ।
- आ. व. २०७४/७५ को वार्षिक कार्यक्रम अर्न्तगत उजुरीको अवस्था सम्बन्धी आ. व. २०७४/७५ को वार्षिक कार्यक्रम अर्न्तगत उजुरीको अवस्था सम्बन्धी Software निर्माण र सो सम्बन्धी सरोकारवालालाई क्षेत्रिय कार्यलय धनगढीतान तालिम ।

९.९. प्रेस विज्ञप्ति/नोट)

सि. नं.	विषय	मिति	
१	नेपालमा संक्रमणकालीन न्यायको वर्तमान अवस्था : आयोगको धारणा	२२ माघ २०७४	
२	प्रहरीको कुटाईका कारण घाइते भएका राज परिवारको घटना सम्बन्धमा आयोगमा आकस्मिक छलफल, घाइतेको निशुल्क उपचारको व्यवस्था गर्न आयोगद्वारा नेपाल सरकारलाई सिफारिस	२०७४ माघ १९	नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार (यातना विरुद्धको अधिकार)
३	आप्रवासी कामदारको अधिकारका लागि संयुक्त राष्ट्रसंघीय विशेष समाधीक्षक र आयोगका अध्यक्ष बिच छलफल	२०७४ माघ १८	
४	बलात्कारका घटनाहरूको सूक्ष्मतर अनुसन्धान र कानूनी कार्यबाही प्रभावकारी बनाउ ।	२०७४ माघ १७	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका विभेद विरुद्धको अधिकार
५	कुटपीटमा संलग्न दोषीलाई कानूनी कारबाही गर ।	२०७४ फागुन २७	नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार (मतदानको अधिकार)
६	आयोगका पूर्व सदस्य श्री राम नगीना सिंहको दुःखद् निधनप्रति आयोगद्वारा गहीरो दुःख व्यक्त	२०७४ फागुन २१	
७	यौनजन्य हिंसा तथा बलात्कारका घटनाहरूमा वृद्धि हुँदै गएकोमा आयोगको चासो	२०७४ फागुन २८	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका विभेद विरुद्धको अधिकार
८	औषधी विक्रि वितरणमा देखिएको अनियमितता हटाउ ।	२०७४ फागुन ६	आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकार
९	प्रदेशहरूमा मानव अधिकारमैत्री कानून निर्माण गर्न आयोगको आग्रह ।	२०७४ फागुन २२	
१०	युएस बङ्गला विमानको दुःखद् दुर्घटनाप्रति आयोगद्वारा शोक प्रकट	२०७४ फागुन २९	

११	आमाको नामबाट नागरिकता प्रदान गर्ने तथा वेवारिसे शवको पहिचान खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने सम्बन्धमा आयोगको सिफारिस ।	२०७४ फागुन २	
१२	जीवनको रक्षा गर्न आयोगको आग्रह	२०७४ फागुन २३	
१३	नेपाल-भारत राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगबीच समन्वय भारतीय सशस्त्र प्रहरीबाट हत्या गरिएका नेपालका स्वर्गीय मुकुल राय यादवको परिवारलाई क्षतिपूर्ति दिन राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग भारतको निर्देशन	२०७४ चैत्र ५	
१४	आयोगद्वारा काठमाण्डौं उपत्यकाका महानगरीय प्रहरी परिसर तथा वृत्तहरूको आकस्मिक अनुगमन	२०७४ चैत्र २१	
१५	आयोगद्वारा सम्माननीय राष्ट्रपति समक्ष भेट आयोजनको आयोजना गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन तथा मानव अधिकारका विविध विषयमा छलफल	२०७४ चैत्र ७	
१६	"Identifying Challenges, Assessing Progress, Moving Forward: Addressing Impunity and Realizing Human Rights in South Asia" <i>Joint Press Release</i>	11 th April, 2018	
१७	मानव अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन पूरा	२०७४ चैत्र २३	
१८	पक्राउ परेका व्यक्तिहरूको अवस्था सार्वजनिक गर ।	२०७४ चैत्र १९	
१९	"Identifying Challenges, Assessing Progress, Moving Forward: Addressing Impunity and Realizing Human Rights in South Asia" Inauguration Session of the International Conference	9 th April, 2018	

- मिति २०७४ फागुन २ र ३ गते काठमाडौं जिल्लामा सञ्चालित सञ्चारकर्मीहरूलाई मानव अधिकार सम्बन्धी दुई दिने तालीम
- २०७४ चैत्र २३ गते मानव अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनको तयारी पूरा भएको सम्बन्धमा पत्रकार भेटघाट कार्यक्रमको आयोजना गरिएको ।
- मानव अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनको क्रममा विभिन्न विषयगत सत्रमा गरिएको छलफल तथा कार्यशालाको आधारमा तयार गरिएको काठमाण्डौं घोषणा पत्रको सार्वजनिकीकरण तथा सम्मेलनको समापन समारोहको सन्दर्भमा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गरिएको ।
- आयोगका विभिन्न प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरूको आधारमा प्रकाशन गरिने मानव अधिकार पत्रको लागि समाचार तयार गर्नुका साथै सम्पादन समेत गरीरहेको ।
- ७. राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको वि.सं. २०७५ सालको क्यालेण्डर प्रकाशनमा संयोजन गरेको ।

९.१३. सूचनाको हक सम्बन्धी कार्य

- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम नियमित सूचना प्रकाशित
- आयोगमा सूचना माग गरी निवेदन दिनेलाई सूचना उपलब्ध गराइएको
- सूचनाको हक सम्बन्धी कार्यक्रमहरूमा सहभागिता

१०. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद :

- माननीय अध्यक्ष श्री अनुपराज शर्मा
- सचिव श्री वेदप्रसाद भट्टराई
- सूचना अधिकारी डा. टीकाराम पोखरेल

११. सम्बन्धित ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

- नेपालको संविधान (२०७२) को भाग २५, धारा २४८ र २४९
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग (उजुरी कारवाही तथा क्षतिपूर्ति निर्धारण) नियमावली
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका कर्मचारीहरुको सेवा, सर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०७२
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०७१
- अन्य विभिन्न निर्देशिका तथा नीतिहरु

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

म.ले.प.फा.नं. १३

खर्चको फाँटवारी

२०७४ साल चैत महिनाको

आर्थिक वर्ष: ०७४/७५

बजेट अनुदान वा उपशिर्षक नम्बर :

चालू/पुजिगत/वित्तिय

बजेट शिर्षक वा उपशिर्षकको नाम: २१४०११३ चालुखर्च

०७४ चैत महिनाको खर्च	०७४ चैत मसान्तको निकास	खर्च/वित्तिय संकेत नम्बर	खर्च/वित्तिय शीर्षक	अन्तिम बजेट	०७४ चैत सम्मको खर्च	बाँकी	
						बजेट	निकास
२,९३४,०४९।२९	२९,०७०,८८९।९९	२११११	तलव	४७,५४९,०००।००	२९,०७०,८८९।९९	१८,४७८,११०।०१	
	(२१११२	स्थानिय भत्ता		((
१०५,०००।००	९४७,७००।००	२१११३	महंगी भत्ता	१,४५२,०००।००	९४७,७००।००	५०४,३००।००	
१२,५००।००	९१,०००।००	२१११९	अन्य भत्ता	५००,०००।००	९१,०००।००	४०९,०००।००	
७२७,५००।००	७२७,५००।००	२११२१	पोशाक	९०८,०००।००	७२७,५००।००	१८०,५००।००	
१३३,५९८।८०	६९५,३४९।९६	२२१११	पानी तथा विजुलि	१,१२८,०००।००	६९५,३४९।९६	४३२,६५०।८४	
७८,६३३।४०	८६०,०९१।८०	२२११२	संचार महशुल	८९३,०००।००	८६०,०९१।८०	३२,९०८।२०	
४१८,०००।००	१,०८१,२६२।००	२२१२१	घर भाडा	१,६२४,०००।००	१,०८१,२६२।००	५४२,७३८।००	
३०७,८१५।१३	२,१७५,२६८।७५	२२२११	इन्धन	२,१४४,०००।००	२,१७५,२६८।७५	६३१,२६८।७५	
३१२,५३६।५६	१,९४५,७५१।९१	२२२१२	संचालन तथा मर्मत संभार	२,५२०,०००।००	१,९४५,७५१।९१	५७४,२४८।०९	
	७९१,२६९।०४	२२२१३	विमा	१,१००,०००।००	७९१,२६९।०४	३०८,७३०।९६	

७४४,१८८।२८	२,५९५,१५।७६३	२२३११	कार्यालय सम्बन्धि खर्च	३,३३२,००।००	२,५९५,१५।७६३	७३६,८४२।३७
१,७७९।००	१७०,०९५।००	२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	१७१,००।००	१७०,०९५।००	९०५।००
	५२,२२५।००	२२३१४	इन्धन अन्य प्रयोजन	१४४,००।००	५२,२२५।००	९१,७७५।००
१९५,९२९।००	१,२०८,८०९।५०	२२४११	सेवा तथा परामर्श खर्च	१,४४०,००।००	१,२०८,८०९।५०	२३१,१९०।५०
९०,१५०।००	९३४,८५।०।७०	२२४१२	अन्य सेवा शुल्क	१,१५३,००।०।००	९३४,८५।०।७०	२१८,१४९।३०
	(२२५११	कर्मचारी तालिम	८००,००।०।००	(८००,००।०।००
२,५९९,८२६।४८	१७,०७०,६१२।२०	२२५२२	कार्यक्रम खर्च	३३,१८४,००।०।००	१७,०७०,६१२।२०	१६,११३,३८७।८०
	२९६,४६६।४५	२२५२९	अन्य कार्यक्रम खर्च	९०५,००।०।००	२९६,४६६।४५	६०८,५३३।५५
	३७९,२८३।००	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	४४७,००।०।००	३७९,२८३।००	६७,७१७।००
६६,९५०।००	१७१,९४६।००	२२६१२	भ्रमण खर्च	९१०,००।०।००	१७१,९४६।००	७३८,०५४।००
८७,४२८।००	६४१,०१२।००	२२७११	विविध खर्च	२,२३०,००।०।००	६४१,०१२।००	१,५८८,९८८।००
८,८०७,८८३।९४	६१,९०६,५४०।१३		जम्मा	१०४,५३४,००।०।००	६१,९०६,५४०।१३	४२,६२७,४५९।८७
			अर्थ मन्त्रालय विविध (अर्थ बजेट)			
			व.उ.शि.न.६०१०१४३			
	५२५,१८१।००	२७३१२	उपदान	५२५,१८१।००	५२५,१८१।००	
			व.उ.शि.न.६०१०१४३		(
	४०५,४७३।००	२७३१३	सेवा निवृत्तको संचित विदा	४०५,४७३।००	४०५,४७३।००	

			ब.उ.शि.न.६०१०१४३		(
	३००,८३१।००	२७३१४	सेवा निवृत्तको औषधि उपचार	३१५,१०९।००	३००,८३१।००	१४,२७८।००	
(१,२३१,४८५।००		जम्मा	१,२४५,७६३।००	१,२३१,४८५।००	१४,२७८।००	
८,८०७,८८३।९४	६३,१३८,०२५।१३		कूल जम्मा	१०५,७७९,७६३।००	६३,१३८,०२५।१३	४२,६४१,७३७।८७	

कोषको अवस्था

बैंकको नाम: ने.वै.लि. गावाहाल, ललितपुर

जम्मा निकासा :

७१,९४५,९०९।०७

जम्मा खर्च :

६३,१३८,०२५।१३

जम्मा खर्च मध्ये पेशकी बाकी :

म्याद ननाघेको :

२,७२०,०००।००

म्याद नाघेको :

पेशकी बाहेक खूद खर्च :

६०,४१८,०२५।१३

तयार गर्ने

दस्तखत :

नाम :सफला लामिछाने

दर्जा :लेखापाल

मिति :२०७४/१/५

सिफारिस गर्ने

दस्तखत :

नाम :रारा कर्माचार्य

दर्जा :लेखाअधिकृत

मिति २०७४/१/५

स्वीकृत गर्ने

दस्तखत :

नाम :टिकाराम पोखरेल

दर्जा :उपनिर्देशक

मिति :२०७४/१/५

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

म.ले.प.फा.नं. १३

खर्चको फाँटवारी

२०७४ साल चैत महिनाको

आर्थिक वर्ष: ०७४/७५

बजेट अनुदान वा उपशीर्षक नम्बर :

चालू/पुंजिगत/वित्तिय

बजेट शीर्षक वा उपशीर्षकको नाम: २१४०११४ पूजिगत खर्च

०७४ चैत महिनाको खर्च	०७४ चैत मसान्तको निकास	खर्च/वित्तिय संकेत नम्बर	खर्च/वित्तिय शीर्षक	अन्तिम बजेट	०७४ फागून सम्मको खर्च	बाँकी	
						बजेट	निकास
	५७९,१३४।४५	२९३११	फर्निचर तथा फक्सचर्स	६०९,०००।००	५७९,१३४।४५	२९,८६५।५५	
	१९४,३९९।९९	२९४११	सवारी साधन	२२०,०००।००	१९४,३९९।९९	२५,६००।०१	
	१,२४१,१६२।१९	२९५११	मेशिनरी औजार	१,६८२,०००।००	१,२४१,१६२।१९	४४०,८३७।८१	
(२,०१४,६९६।६३		जम्मा	२,५११,०००।००	२,०१४,६९६।६३	४९६,३०३।३७	
			अर्थ मन्त्रालय विविध (अर्थ बजेट)				
((जम्मा	((
(२,०१४,६९६।६३		कूल जम्मा	२,५११,०००।००	२,०१४,६९६।६३	४९६,३०३।३७	

कोषको अवस्था

बैंकको नाम: ने.वै.लि. गावाहाल, ललितपुर

जम्मा निकासा :

२,०१४,६९६।६३

जम्मा खर्च :

२,०१४,६९६।६३

जम्मा खर्च मध्ये पेशकी बाकी :

म्याद ननाघेको :

म्याद नाघेको :

पेशकी बाहेक खूद खर्च :

२,०१४,६९६।६३

बैंक खाता नं.:ख २(०१८०□५१□००१६८४८)

बैंक मौज्दात

नगद मौज्दात

जम्मा

(

(

तयार गर्ने

दस्तखत :

नाम:सफला लामिछाने

दर्जा :लेखापाल

मिति :२०७४/१/५

सिफारिस गर्ने

दस्तखत :

नाम :रारा कर्माचार्य

दर्जा :लेखाअधिकृत

मिति :२०७४/१/५

स्वीकृत गर्ने

दस्तखत :

नाम :टिकाराम पोखरेल

दर्जा : उप निर्देशक

मिति :२०७४/१/५

राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोग

हरिहरभवन, ललितपुर ।

म.ले.प.फा.नं. १३

खर्चको फाँटवारी

२०७४ चैत महिनाको

आर्थिक वर्ष: २०७४/७५

बजेट अनुदान वा उपशिर्षक नम्बर :

चालू/पुंजिगत/वित्तिय

बजेट शिर्षक वा उपशिर्षकको नाम: २१४००१३ चालुखर्च

०७४ चैत महिनाको खर्च	०७४ चैत मसान्तको निकास	खर्च/वित्तिय संकेत नम्बर	खर्च/वित्तिय शीर्षक	अन्तिम बजेट	०७४ चैत सम्मको खर्च	बाँकी	
						बजेट	निकास
३४९,३९६।००	३,४६४,३६९।६७	२११११	तलव	४,५०९,०००।००	३,४६४,३६९।६७	१,०४४,६३०।३३	
५,०००।००	४५,०००।००	२१११३	महंगी भत्ता	६०,०००।००	४५,०००।००	१५,०००।००	
३७,५००।००	३७,५००।००	२११२१	पोशाक	३८,०००।००	३७,५००।००	५००।००	
२९,०००।००	१४८,५००।००	२२११२	संचार महशुल	२००,०००।००	१४८,५००।००	५१,५००।००	
३६,०००।००	३२४,०००।००	२२१२१	घर भाडा	४३२,०००।००	३२४,०००।००	१०८,०००।००	
४७,३६३।००	४८२,०७७।००	२२२११	इन्धन	७४२,०००।००	४८२,०७७।००	२५९,९२३।००	
४,५००।००	४०,५००।००	२२२१२	संचालन तथा मर्मत संभार	५४,०००।००	४०,५००।००	१३,५००।००	
४६,९९८।००	२२८,७४३।००	२२७११	विविध खर्च	३१२,०००।००	२२८,७४३।००	८३,२५७।००	
५५५,६७६।००	४,७७०,६८९।६७		जम्मा	६,३४७,०००।००	४,७७०,६८९।६७	१,५७६,३१०।३३	
			अर्थ मन्त्रालय विविध (अर्थ बजेट)				
		६०१०१४३	तलव(संचित विदा)		-	(

		६०१०१८३	औषधि उपचार खर्च		-	(
((जम्मा	(-	(
५५५,६७६।००	४,७७०,६८९।६७		कूल जम्मा	६,३४७,०००।००	४,७७०,६८९।६७	१,५७६,३१०।३३	

कोषको अवस्था

बैंकको नाम: ने.वै.लि. गावाहाल, ललितपुर

जम्मा निकास : ५,३२६,३६५।६७

जम्मा खर्च : ४,७७०,६८९।६७

जम्मा खर्च मध्ये पेशकी बाकी : २६,०००।००

म्याद ननाघेको :

म्याद नाघेको :

पेशकी बाहेक खूद खर्च : ४,७४४,६८९।६७

बैंक खाता नं.:ख १(०१८०५१००१६८३०)

वैंक मौज्दात

नगद मौज्दात

जम्मा (

(

तयार गर्ने

दस्तखत :

नाम :सफला लामिछाने

दर्जा :लेखापाल

मिति :२०७५/१/५

सिफारिस गर्ने

दस्तखत :

नाम :रारा कर्माचार्य

दर्जा :लेखाअधिकृत

मिति :२०७५/१/५

स्वीकृत गर्ने

दस्तखत :

नाम :टिकाराम पोखरेल

दर्जा :उप निर्देशक

मिति :२०७५/१/५

१३. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

- मानव अधिकार उल्लंघनका घटनाको अनुगमन तथा अनुसन्धान सम्बन्धी जिम्मेवारी तोकिएको र तोकिए बमोजिम काम भैरहेको
- राष्ट्रिय सूचना आयोगद्वारा आयोजित कार्यक्रममा भाग लिएको
- आयोगका सबै सूचना अधिकारीहरूलाई सूचना प्रकाशन गर्न पत्राचार गरिएको
- सबै कार्यालयका सूचना अधिकारीहरूको नाम आयोगको वेबसाइटमा राखिएको

१४. अधिल्लो आ.व.मा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सो को विवरण

आयोगको आव २०७२/७३ को वार्षिक कार्य विवरण

क्र. सं.	कामको प्रकृति	सङ्ख्या	विषय
१	मानवअधिकार संरक्षण		
१.१	उजुरी	२१९	न्याय-प्रशासन, हत्या, बेपत्ता, अपहरण, कारागार/गैरन्यायिक थुना, धम्की, स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारीको हक, महिला अधिकार, बालअधिकार, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार, जातीय विभेद विरुद्धको अधिकार आदि
१.२	अनुगमन	२४२	मानवअधिकार अवस्था, बन्द हडतालमा मानवअधिकार अवस्था, कैदीबन्दीहरूको अधिकार, कारागार तथा हिरासतको अवस्था, गैरकानुनी थुना, आर्थिक, समाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारमा मुक्त हलियाहरूको अवस्था, अस्पताल एवं स्वास्थ्यअवस्था, उपभोक्ताको अधिकार, प्राकृतिक प्रकोप (बाढी-पहिरो/भूकम्प) बाट विस्थापितहरूको अधिकार, जेष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाति, अल्पसङ्ख्यक/सीमान्तकृत समुदायहरू, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार, आप्रवासी कामदारहरूको अवस्था र मानव बेचबिखनको अवस्था लगायतका विषय
१.३	अनुसन्धान	२०८	नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार अन्तर्गत जीवनको अधिकार, यातना, बेपत्ता रहेका छन् । त्यसैगरी आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारमा विस्थापित, पुनःस्थापना, सम्पत्ति लुटपाट, क्षतिपूर्ति, महिला, बालबालिकाको अधिकार
१.४	निर्णय/सिफारिस/तामेली/टुङ्ग्याउने	१८२	न्याय-प्रशासन, अपहरण, विस्थापित, आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकार, यातना, जातीय विभेद, महिला अधिकार, बेपत्ता, जातीय विभेद आदि
२	मानवअधिकार प्रवर्द्धन		
२.१	प्रशिक्षण, अन्तर्क्रिया, तालिम, छलफल, बैठक, कार्यशालागोष्ठी, प्रभातफेरि, प्रदर्शनी, आदि	२२६	महिल अधिकार, बालअधिकार, यातनाविरुद्धको अधिकार, बेपत्ता व्यक्तिहरूको अधिकार, मानव अधिकार विश्वव्यापी आवधिक समीक्षा, ज्येष्ठ नागरिकको अधिकार, उपभोक्ताको अधिकार, आप्रवासी कामदारहरूको मानव अधिकारको अवस्था, सङ्क्रमणकालीन न्याय, शिक्षाको अधिकार, मानव अधिकार रक्षकको अधिकार, जातीय विभेद विरुद्धको अधिकार आदि

क्र. सं.	कामको प्रकृति	सङ्ख्या	विषय
२.२	समन्वय र सहकार्यमासम्बद्धनात्मककार्यक्रम	१५	सङ्क्रमणकालीन न्याय, मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार दिवस, मानव अधिकार अवस्था, बन्द-हडतालमा पत्रकार र मानव अधिकारकर्मीको सुरक्षाआदि
२.३	विशेषज्ञ सेवा (स्रोत व्यक्ति)	५४	मानव अधिकारको क्षेत्रमा कार्यरत सङ्घसंस्थाबाट आयोजित कार्यक्रम
२.४	प्रमुखअतिथि, अतिथि सहभागी	३३२	मानव अधिकारको क्षेत्रमा कार्यरत सङ्घसंस्थाबाट आयोजित कार्यक्रम
३	प्रकाशन		
३.१	नियमितप्रकाशन	१	आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन
३.२	प्रतिवेदन/पुस्तिका	११	The NHRI Nepal Joint Submission for the Second Universal Periodic Review of Nepal, Human Rights Situation During the Movement Before and After Declaration of Constitution of Nepal, Trafficking in Persons National Report 2013–15, नेपालको संविधान घोषणाअघि र पछि भएका आन्दोलनको क्रममा मानव अधिकार अवस्था, स्व. दयाराम परियार स्मारिका, भूकम्प र मानव अधिकार, मानव अधिकारसम्बन्धी महत्त्वपूर्ण निर्णयहरू, मानव अधिकारसम्बन्धी जानुपर्ने कुराहरू, आयोगका केहीसिफारिस कार्यान्वयन र पीडितको अवस्था अध्ययन प्रतिवेदन, मानव बेचबिखनसम्बन्धी प्रतिवेदन, सम्बाहक (जर्नल) आदि
३.३	प्रेस विज्ञप्ति/प्रेस नोट	४४/२९	विभिन्न घटनाको अनुसन्धान, दोषीउपर कारवाही, बालअधिकारको सम्मान, बन्दको विकल्प खोज्नुपर्ने, बेपत्ता पारिएकाहरूको अवस्था सार्वजनिक, आन्दोलनलाई मर्यादित र शान्तिपूर्ण बनाउनुपर्ने, सामाजिक द्वेष फैलाउने अभिव्यक्ति नदिन आग्रह, दण्डहीनता अन्त्य, नाकाबन्दीका कारण मानवीय सङ्कट सम्बन्धमा ध्यानाकर्षण

१५. सार्वजनिक निकायको वेबसाइट भए सो को विवरण

www.nhrnepal.org

१६. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौताको विवरण

- UNDP सँग March 2016 मा आयोगको रणनीतिक योजना (Strategic Plan Support Project - SPSP) मा दस्तखत भई हाल कार्यान्वयनमा रहेको । उक्त परियोजनाको बजेट 1.2 Million US\$ रहेको र अवधि April 3016 – December 2018 सम्म रहेको ।

१७. सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन

- आयोगले गत वर्षभरि ७५ वटै जिल्लामा गरेको कार्यक्रमको २५८ पेजको वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशित भएको छ । यस वर्षको गरेको कामको पनि प्रतिवेदन प्रकाशन हुनेछ । जसको लागि तयारी भैरहेको छ ।

१८. सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयावधि

विभिन्न निकायहरूले सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा २७ बमोजिम गठित सूचना वर्गीकरण समिति समक्ष पठाउनुपर्ने सूचनाको विवरण सम्बन्धी ढाँचा :

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग, हरिहरभवन, ललितपुर

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ३ को उपदफा (३) बमोजिमको सूचनाका लागि सूचना वर्गीकरण समिति समक्ष पेश गरेको सूचनाको विवरण :

क्र. सं. (१)	सूचनाको विवरण (२)	सूचना प्रवाह नगर्नु पर्नाको कारण खुलाउनुहोस् (३)	महल ३ मा उल्लेखित कारण ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को खण्ड (क), (ख), (ग), (घ) र (ङ) मध्ये कुन खण्डसँग सम्बन्धित हो सो खण्ड उल्लेख गर्नुहोस् (४)	सूचना प्रवाह नगर्नुपर्ने अवधि (५)	कैफियत (६)
१	आयोगले मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन गर्दा नेपालको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, राष्ट्रिय सुरक्षा, सार्वजनिक शान्ति सुव्यवस्था वा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धमा गम्भीर खलल पर्ने प्रकृतिका तथ्यहरू फेला पारेको र त्यस्तो विषय संलग्न भएको अनुगमन प्रतिवेदन	नेपालको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, राष्ट्रिय सुरक्षा, सार्वजनिक शान्ति सुव्यवस्था वा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धमा गम्भीर खलल पर्ने भएकोले	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (क) सँग सम्बन्धित	३० वर्ष	
२	मानव अधिकार उल्लंघनका घटना र अपराधहरूको अनुसन्धानसँग सम्बन्धित कागजातहरू	मानव अधिकार उल्लंघनको अनुसन्धान, तहकीकात तथा अभियोजनमा असर पर्न सक्ने भएकोले	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (ख) सँग सम्बन्धित	३० वर्ष	
३	आयोगमा आर्थिक अनुशासन पालना नभएको वा हिनामिना भएको सम्बन्धमा आयोगले आन्तरिक अनुसन्धान गरिरहेको विषय	आर्थिक हिनामिना सम्बन्धी अनुसन्धानको गोपनीयतामा असर पर्ने भएकाले	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (ग) सँग सम्बन्धित	अनुसन्धान सम्पन्न नभएसम्म	
४	आयोगले मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन गर्दा जातजाति वा सम्प्रदाय बीचको सुसम्बन्धमा प्रत्यक्ष असर पर्ने प्रकृतिका तथ्यहरू भेटिएको र त्यस्तो तथ्यहरू समेटिएको अनुगमन प्रतिवेदन	जातजाति वा सम्प्रदाय बीचको सुसम्बन्धमा प्रत्यक्ष असर पर्ने भएकोले	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (घ) सँग सम्बन्धित	३० वर्ष	

५	मानव अधिकारको अनुगमन, अनुसन्धानमा साक्षी बयान लिइएका व्यक्तिहरुको नाम	व्यक्तिगत गोपनीयता र व्यक्तिको जीउ, ज्यान, सम्पत्ति, स्वास्थ्य वा सुरक्षामा खतरा पुग्ने भएकाले	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (ड) सँग सम्बन्धित	३० वर्ष	
६	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को खण्ड (क), (ख), (ग), (घ) र (ङ) सँग सम्बन्धित भएको आयोगको निर्णय	सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ३ को उपदफा ३ को खण्ड (क), (ख), (ग), (घ) र (ङ) विपरीत हुने भएकोले	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को खण्ड (क), (ख), (ग), (घ) र (ङ) खण्डसँग सम्बन्धित	३० वर्ष	

१९. सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण

सि. नं.	सूचना माग गर्नेको नाम	सूचना माग गरेको विषय	मग गरेको मिति	सूचना उपलब्ध गराएको मिति	कैफियत
१	भुवन नाथ	विभिन्न ७ वटा विषयहरु	२०७४।१०।२८ मा राष्ट्रिय सूचना आयोग मार्फत आयोगमा प्राप्त	२०७४।११।३ मा राष्ट्रिय सूचना आयोग र सूचना मागकर्ता भुवन नाथलाई यथार्थ विवरण पठाइएको	

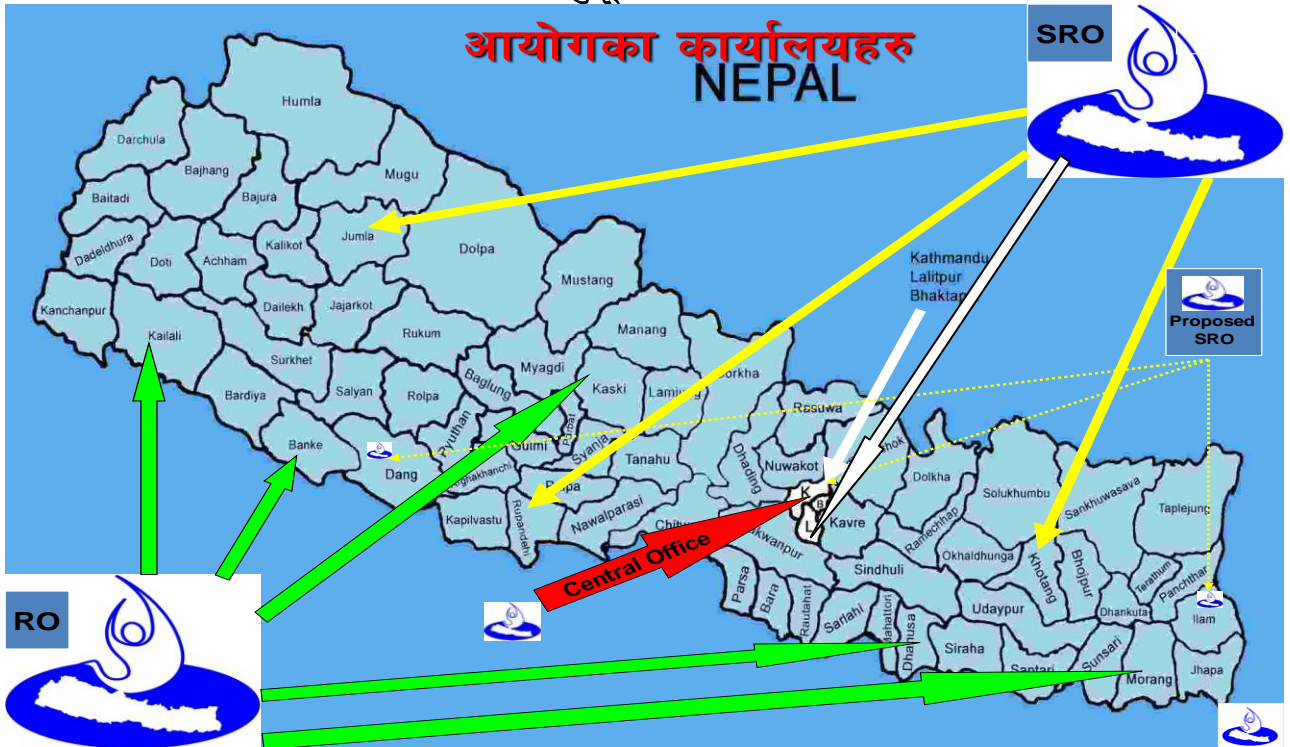
२०. सार्वजनिक निकायका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भए सो को विवरण

- हरेक दुई महिनामा मानव अधिकारपत्र प्रकाशन हुने गरेको र सोमा आयोगले गरेका गतिविधिहरु समेटिएको
- आयोगका सबै प्रतिवेदन, सूचना, प्रेस विज्ञप्तिहरु आयोगको वेबसाइट www.nhrcnepal.org मा हेर्न सकिने छ।

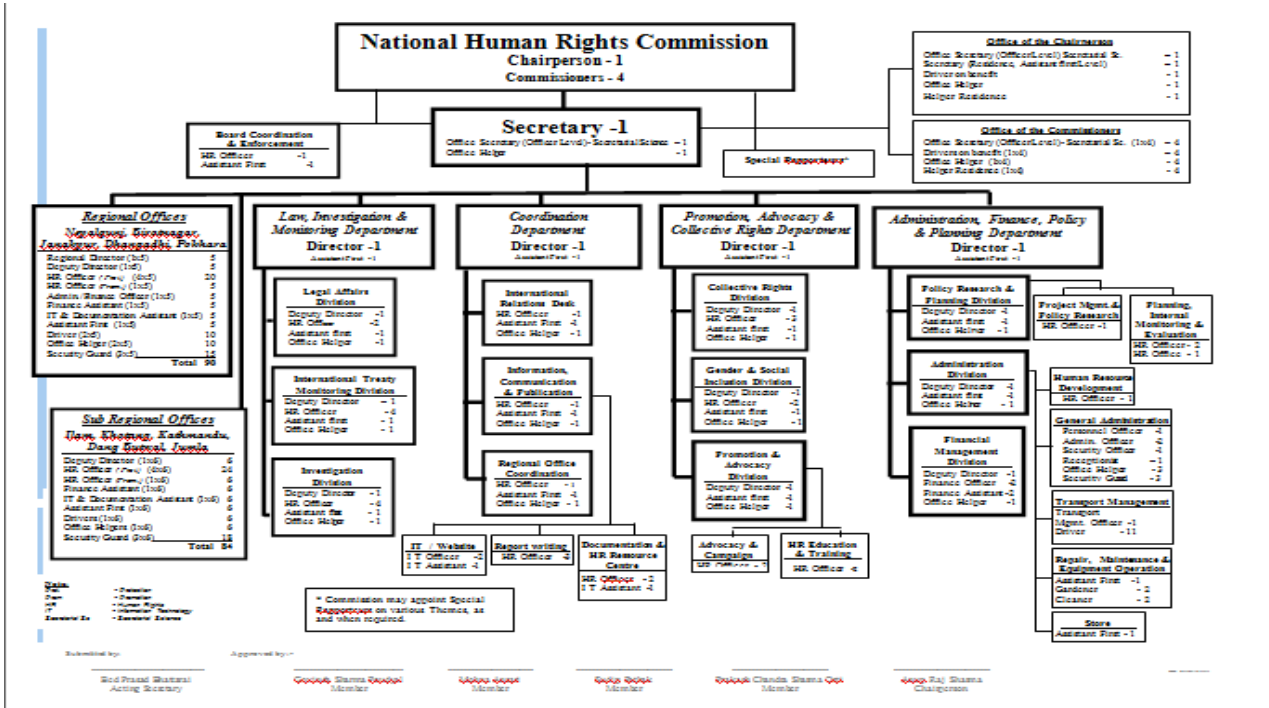
.....
 डा. टीकाराम पोखरेल
 सूचना अधिकारी
 मिति : २०७५ बैशाख १४ गते

अनुसूचि

आयोगका कार्यालयहरु NEPAL

आयोगका कार्यालयहरु

आयोगको सांगठनिक संरचना